

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 stycznia 1959-r.

w sprawie pomocy stypendialnej dla studentów szkół wyższych.

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do studentów szkół wyższych, podległych Ministrom: Szkolnictwa Wyższego, Oświaty, Zdrowia, Spraw Zagranicznych, Kultury i Sztuki oraz Przewodniczącemu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej.

§ 2. Pomoc stypendialna obejmuje stypendia i zasiłki udzielane ze środków zabezpieczonych w częściach budżetu Państwa, które obejmują szkoły wyższe oraz stypendia fundowane ze środków własnych przez rady narodowe, przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje i banki.

§ 3. 1. Większe przedsiębiorstwa i rady narodowe fundujące stypendia ze środków własnych mogą dla uzupełnienia tych środków celem podwyższenia liczby stypendiów przez siebie ufundowanych korzystać ze środków budżetu Państwa za zgodą ministra (Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), któremu podlega szkoła wyższa i który dysponuje środkami finansowymi na stypendia i zasiłki dla studentów. Uzupełnienie środków własnych większych przedsiębiorstw i rad narodowych następuje na wniosek ministrów, którym te przedsiębiorstwa podlegają, oraz prezydentów rad narodowych, po zasięgnięciu opinii Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, są przedstawiane na podstawie analizy potrzeb w zakresie zatrudnienia pracowników z wyższym wykształceniem.

§ 4. 1. Z pomocy stypendialnej może korzystać student, który:

- 1) wykazuje się dobrymi postępami w nauce,
- 2) znajduje się w sytuacji materialnej uzasadniającej przyznanie stypendium,
- 3) wykazuje właściwą postawę moralną i obywatelską.

2. Z pomocy stypendialnej nie może korzystać student posiadający stałą pracę zarobkową.

3. Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z ministrami (Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe, określi szczegółowo kryteria postępów w nauce, sytuacji materialnej oraz postawy moralnej i obywatelskiej studenta warunkujące otrzymanie pomocy stypendialnej.

§ 5. 1. Pomoc stypendialną udzielaną studentom szkół wyższych z środków zabezpieczonych w częściach budżetu Państwa, które obejmują szkoły wyższe, stanowią:

- 1) stypendia pieniężne zwyczajne (całkowite i częściowe),
- 2) stypendia pieniężne naukowe,
- 3) stypendia mieszkaniowe,
- 4) stypendia stołówkowe,
- 5) zasiłki pieniężne dla studentów I semestru I roku studiów,
- 6) zasiłki pieniężne losowe,
- 7) zasiłki pieniężne zwrotne.

2. Stypendia i zasiłki określone w ust. 1 pkt 1—6 są bezzwrotne.

3. Stypendia pieniężne naukowe mogą być związane z imionami wybitnych uczonych lub osób o wielkich zasługach dla narodu.

§ 6. 1. Stypendia pieniężne zwyczajne (całkowite lub częściowe) mogą być przyznawane studentom 2 semestru I roku oraz studentom wyższych lat studiów, jeżeli spełniają łącznie warunki określone w § 4.

2. Zasiłki pieniężne (§ 5 ust. 1 pkt 5) mogą być przyznawane studentom I semestru I roku studiów, jeżeli spełniają warunki określone w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2. Zasiłkami tymi może być objętych najwyżej 50% studentów rozpoczynających studia na I semestrze I roku.

3. Stypendia pieniężne naukowe mogą być przyznawane studentom III roku i wyższych lat studiów, jeżeli spełniają łącznie warunki określone w § 4, a ponadto wykazują wybitne uzdolnienia i zainteresowania obranym kierunkiem studiów.

4. Stypendia mieszkaniowe mogą być przyznawane studentom zamieszkałym w zakwaterowanym w domach studenckich — spełniającym łączne warunki określone w § 4.

5. Stypendia stołówkowe mogą być przyznawane studentom spełniającym łącznie warunki określone w § 4, jeżeli nie mają możliwości żywienia się w domu rodzinnym i korzystają z posiłków w stołówkach studenckich.

6. Przy przyznawaniu stypendiów mieszkaniowych i stołówkowych studentom I semestru I roku studiów nie ma zastosowania przepis § 4 ust. 1 pkt 1.

7. Zasiłki pieniężne losowe mogą być przyznawane studentom wszystkich lat studiów, którzy znaleźli się w szczególnie trudnych warunkach materialnych.

§ 7. 1. Zasiłki pieniężne zwrotne mogą być przyznawane jedynie w przypadkach wyjątkowych studentom II roku i wyższych lat studiów, którym cofnięto stypendium pieniężne wobec niespełnienia warunku określonego w § 4 ust. 1 pkt 1, jeżeli dają gwarancję poprawy wyników nauczania.

2. Zasiłki wymienione w ust. 1 mogą być przyznawane studentom łącznie na okres nie dłuższy niż trzy semestry w ciągu całego okresu studiów.

3. Student pobierający zasiłek pieniężny zwrotny obowiązany jest po ukończeniu studiów do zwrotu pobranych kwot.

§ 8. 1. Stypendia i zasiłki określone w § 5 ust. 1 pkt 1, 3, 4, 6 i 7 przyznaje i cofa dziekan na podstawie opinii rady uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich.

2. Stypendia określone w § 5 ust. 1 pkt 2 przyznaje rektor na podstawie konkursu przeprowadzonego na zasadach ustalonych przez senat szkoły wyższej zgodnie z wytycznymi ministra (Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), któremu podlega szkoła wyższa. Stypendia te cofa rektor na wniosek dziekana właściwego wydziału.

3. Studentom I roku studiów stypendia i zasiłki określone w § 5 ust. 1 pkt 3, 4 i 5 przyznaje w toku przyjmowania ich na studia wyższe organ decydujący o przyjęciu na studia, a w ciągu roku szkolnego przyznaje i cofa dziekan na podstawie opinii rady uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich.

§ 9. 1. Wysokość stypendiów i zasiłków pieniężnych jest następująca:

1) stypendia pieniężne zwyczajne:

a) całkowicie:

na 2 semestrze I roku studiów	450 zł miesięcznie
na II i III roku studiów	500 " "
na IV roku i latach wyższych	550 " "

b) częściowe:

na 2 semestrze I roku studiów oraz na latach wyższych	300 zł miesięcznie

2) stypendia pieniężne naukowe 850 " "

3) zasiłki pieniężne dla studentów I semestru I roku studiów 300 " "

4) zasiłki pieniężne losowe do 200 zł

5) zasiłki pieniężne zwrotne do 500 zł miesięcznie.

2. Wysokość stypendiów mieszkaniowych i stołówkowych jest następująca:

1) stypendia mieszkaniowe 120 zł miesięcznie

2) stypendia stołówkowe od 90 zł do 575 zł miesięcznie w zależności od ilości i rodzaju posiłków objętych pomocą stypendialną.

3. Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Ministrem Finansów i ministrami (Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe, określi wysokość stypendiów stołówkowych obejmujących poszczególne rodzaje posiłków oraz tryb wypłaty stypendiów mieszkaniowych i stołówkowych.

§ 10. 1. Okres wypłacania stypendiów jest następujący:

1) stypendia pieniężne zwyczajne — przez 10 miesięcy w roku szkolnym,

2) stypendia pieniężne naukowe — przez 12 miesięcy w roku szkolnym,

3) stypendia mieszkaniowe i stołówkowe — przez 9 miesięcy w roku szkolnym.

2. Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Ministrem Finansów i ministrami (Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe, określili:

1) przypadki, w których okres pobierania stypendiów pieniężnych zwyczajnych, stypendiów mieszkaniowych i stołówkowych może być przedłużony,

2) tryb i termin zwrotu pobranych przez studentów kwot zasiłków pieniężnych zwrotnych.

§ 11. 1. Studentom akademii medycznych mogą być przyznawane w roku szkolnym 1958/59 i 1959/60 zasiłki mieszkaniowe w wysokości do 55 zł miesięcznie, przeznaczone na opłacanie czynszu najmu przez tych studentów, którzy kwalifikując się do zakwaterowania w domu studenckim nie otrzymali przydziału z powodu braku miejsc.

2. Zasiłki określone w ust. 1 przyznaje się w trybie i wypłaca w okresie ustalonym dla stypendiów mieszkaniowych (§ 8 ust. 1 i § 10 ust. 1 pkt 3) oraz przy spełnieniu przez studenta warunków, o których mowa w § 4.

§ 12. 1. Do fundowania stypendiów dla studentów szkół wyższych uprawnione są w pierwszym rzędzie rady narodowe, przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje i banki działające na terenie województw i powiatów, które odczuwają brak wykwalifikowanych pracowników z wyższym wykształceniem.

2. Stypendia fundowane przez rady narodowe, przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje i banki mogą być udzielane studentom II roku i wyższych lat studiów, jeżeli spełniają łącznie warunki określone w § 4.

3. Studentowi I roku studiów można przyznać stypendium fundowane, jeżeli przed wstąpieniem na studia wyższe pracował w jednostce fundującej przez okres nie krótszy niż 1 rok i podjął studia o kierunku zgodnym z rodzajem wykonywanej przez niego pracy oraz odpowiada warunkom określonym w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2.

4. Student pobierający stypendium fundowane obowiązany jest po ukończeniu studiów podjąć pracę w jednostce fundującej i wykonywać ją przez okres nie krótszy od okresu pobierania stypendium. Ponadto jednostka fundująca może zobowiązać studenta — po porozumieniu się ze szkołą wyższą — do odbywania praktyk studenckich w tej jednostce.

5. Jednostka fundująca obowiązana jest zatrudnić absolwenta szkoły wyższej, który w okresie studiów korzystał ze stypendium ufundowanego przez tę jednostkę. Okres zatrudnienia nie może być krótszy od okresu pobierania przez studenta stypendium fundowanego. W okresie tego zatrudnienia mają zastosowanie przepisy regulujące stosunek pracy, obowiązujące w danym zakładzie.

6. Jednostka fundująca określa wysokość stypendium i okres jego wypłacania.

7. Stypendia fundowane udzielane studentom II roku i wyższych lat studiów mogą być przyznawane w drodze konkursu bądź w drodze bezkonkursowej.

8. Stypendia fundowane przyznawane w drodze bezkonkursowej studentom II roku i wyższych lat studiów bądź przyznawane studentom I roku studiów zgodnie z przepisem ust. 3 mogą być wyższe od stypendiów pieniężnych zwyczajnych całkowitych (od zasiłków pieniężnych na I roku studiów) nie więcej niż o 20%. Stypendia fundowane przyznawane w drodze konkursu mogą być wyższe od stypendiów pieniężnych zwyczajnych całkowitych nie więcej niż o 30%. Okres wypłacania stypendiów fundowanych może wynosić 12 miesięcy w roku.

9. Studenci pobierający stypendia fundowane nie mogą równocześnie korzystać ze stypendiów i zasiłków określonych w § 5 ust. 1 pkt 1, 2, 5 i 7.

§ 13. 1. Stypendia fundowane są bezwrotne.

2. Stypendia fundowane podlegają jednak zwrotowi, jeżeli student nie spełnił warunków i nie wykonał wobec jednostki fundującej zobowiązań, o których mowa w § 12 ust. 4. Obowiązek zwrotu pobranych kwot może być nałożony również na studenta, który utracił stypendium fundowane wskutek niedopełnienia warunków określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2.

3. Absolwent szkoły wyższej, który w okresie studiów korzystał ze stypendium fundowanego, może być zwolniony od obowiązku podjęcia pracy w jednostce fundującej a jednostka fundująca od obowiązku zatrudnienia tego absolwenta, jeżeli ze względu na jego wybitne uzdolnienia szkoła wyższa powoła go na stanowisko pomocniczego pracownika nauki. Powołanie absolwenta na stanowisko pomocniczego pracownika nauki następuje za zgodą ministra, któremu podlega jednostka fundująca stypendium, lub prezydium właściwej rady narodowej na wniosek ministra (Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), któremu podlega szkoła wyższa skończona przez absolwenta.

§ 14. 1. W drodze bezkonkursowej stypendia fundowane przyznaje dziekan na wniosek i w porozumieniu z jednostką fundującą oraz na podstawie opinii rady uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich.

2. W drodze konkursu stypendium fundowane przyznaje komisja, w skład której wchodzi:

— dziekan — jako przewodniczący
— przedstawiciele jednostki fundującej i rady uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich — jako członkowie.

3. Konkurs ogłasza szkoła wyższa na wniosek jednostki fundującej

4. Stypendia fundowane cofa dziekan w porozumieniu z jednostką fundującą lub na jej wniosek oraz po zasięgnięciu opinii rady uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich jeżeli student przestał spełniać warunki określone w § 4 lub naruszył zobowiązania, o których mowa w § 12 ust. 4.

§ 15. Szkoły wyższe obowiązane są informować jednostki fundujące o postępach w nauce stypendystów, nie rzadziej niż raz w roku po zakończeniu roku studiów.

§ 16. 1. Stypendia fundowane wypłaca szkoła wyższa.

2. Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z ministrami (Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe, oraz po zasięgnięciu opinii Ministra Pracy i Opieki Społecznej określi szczegółowo tryb udzielania, cofania i wypłacania stypendiów fundowanych.

3. Minister Finansów w porozumieniu z ministrami (Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe, oraz z ministrami, którym podlegają zakłady pracy, i po zasięgnięciu opinii Ministra Pracy i Opieki Społecznej określi:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać jednostki fundujące stypendia, oraz środki własne, z których jednostki te mogą fundować stypendia,
- 2) tryb gromadzenia i wydatkowania przez jednostki fundujące środków własnych przeznaczonych na stypendia fundowane oraz tryb uzupełniania tych środków przez ministrów (Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe,
- 3) tryb ewidencji i poboru kwot stypendiów fundowanych podlegających zwrotowi w przypadkach określonych w § 13 ust. 2

§ 17. Pízepisów rozporządzenia nie stosuje się do stypendiów udzielanych na podstawie porozumień międzynarodowych.

§ 18. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Szkolnictwa Wyższego oraz innym zainteresowanym ministrom.

§ 19. 1. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1959 r.

2. Upoważnia się ministrów (Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej), którym podlegają szkoły wyższe, do wprowadzenia w podległych im szkołach wyższych stypendiów pieniężnych zwyczajnych i naukowych oraz zasiłków pieniężnych dla studentów I semestru I roku studiów w wysokości określonej w § 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 począwszy od dnia 1 stycznia 1959 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz